

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 19 Ιουλίου 2018
(OR. en)

11295/18

VISA 197
FRONT 240
COWEB 115
JAIEX 83
COMIX 418

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τον Γενικό Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, ο κ. Jordi AYET PUIGARNAU, Διευθυντής
Ημερομηνία Παραλαβής:	19 Ιουλίου 2018
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2018) 543 final
Θέμα:	ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ Επικαιροποίηση σχετικά με την εφαρμογή των εκκρεμών κριτηρίων αξιολόγησης του χάρτη πορείας για την ελευθέρωση των θεωρήσεων από το Κοσσυφοπέδιο*

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2018) 543 final.

συνημμ.: COM(2018) 543 final

* Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών 1244/1999 και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου όπως περιγράφεται στην τέταρτη έκθεση προόδου της 4ης Μαΐου 2016

Βρυξέλλες, 18.7.2018
COM(2018) 543 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

**Επικαιροποίηση σχετικά με την εφαρμογή των εκκρεμών κριτηρίων αξιολόγησης του
χάρτη πορείας για την ελευθέρωση των θεωρήσεων από το Κοσσυφοπέδιο*, όπως
περιγράφεται στην τέταρτη έκθεση προόδου της 4ης Μαΐου 2016**

* Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών 1244/1999 και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου.

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

**Επικαιροποίηση σχετικά με την εφαρμογή των εκκρεμών κριτηρίων αξιολόγησης του
χάρτη πορείας για την ελευθέρωση των θεωρήσεων από το Κοσσυφοπέδιο*, όπως
περιγράφεται στην τέταρτη έκθεση προόδου της 4ης Μαΐου 2016**

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Στις 19 Ιανουαρίου 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εγκαινίασε διάλογο με το Κοσσυφοπέδιο για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων, που καλύπτει τέσσερις βασικούς τομείς (Ασφάλεια των εγγράφων, Διαχείριση των συνόρων και της μετανάστευσης, Δημόσια τάξη και ασφάλεια, Θεμελιώδη δικαιώματα σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία). Στις 14 Ιουνίου 2012, η Επιτροπή παρουσίασε στο Κοσσυφοπέδιο χάρτη πορείας, στον οποίο προσδιορίζονται όλα τα νομοθετικά και άλλα μέτρα που πρέπει να θεσπίσει και να εφαρμόσει το Κοσσυφοπέδιο, στο πλαίσιο του διαλόγου προς την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων. Η Επιτροπή δεσμεύτηκε να προτείνει την απαλλαγή από την υποχρέωση θεώρησης για τα άτομα από το Κοσσυφοπέδιο για βραχεία διαμονή (δηλ. έως 90 ημέρες εντός οποιασδήποτε περιόδου 180 ημερών) στην Ευρωπαϊκή Ένωση, μόλις το Κοσσυφοπέδιο εκπληρώσει όλες τις απαιτήσεις και τα άλλα μέτρα που προβλέπονται στον χάρτη πορείας για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων.

Η Επιτροπή έχει εκδώσει τέσσερις εκθέσεις προόδου σχετικά με την πρόοδο του Κοσσυφοπεδίου στο πλαίσιο του διαλόγου για τις θεωρήσεις: την πρώτη στις 8 Φεβρουαρίου 2013¹, τη δεύτερη στις 24 Ιουλίου 2014² και την τρίτη στις 18 Δεκεμβρίου 2015³, οι οποίες συμπληρώνονται από την τέταρτη και τελική που εκδόθηκε στις 4 Μαΐου 2016⁴. Οι εν λόγω εκθέσεις περιλαμβάνουν αξιολόγηση της προόδου που έχει σημειώσει το Κοσσυφοπέδιο όσον αφορά την εκπλήρωση των 95 κριτηρίων αξιολόγησης του χάρτη πορείας για τις θεωρήσεις, συστάσεις προς το Κοσσυφοπέδιο και αξιολόγηση των πιθανών επιπτώσεων, σε επίπεδο μετανάστευσης και ασφάλειας, της ελευθέρωσης του καθεστώτος θεωρήσεων.

Στις 4 Μαΐου 2016, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε στο Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο την άρση της υποχρέωσης θεώρησης για τους πολίτες του Κοσσυφοπεδίου, μεταφέροντας το Κοσσυφοπέδιο στον κατάλογο των χωρών που απαλλάσσονται από την υποχρέωση θεώρησης για βραχεία διαμονή στον χώρο Σένγκεν⁵. Στην πρόταση, η Επιτροπή επιβεβαίωσε ότι το Κοσσυφοπέδιο έχει εκπληρώσει όλα τα προαπαιτούμενα του χάρτη πορείας για την ελευθέρωση των θεωρήσεων, υπό την προϋπόθεση ότι την ημερομηνία έγκρισης της πρότασης από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, το Κοσσυφοπέδιο θα έχει κυρώσει τη συμφωνία οριοθέτησης των συνόρων με το Μαυροβούνιο και θα έχει ενισχύσει το ιστορικό επιδόσεών του όσον αφορά την

* Η ονομασία αυτή χρησιμοποιείται με επιφύλαξη των θέσεων ως προς το καθεστώς και συνάδει με την απόφαση του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών 1244/1999 και τη γνώμη του Διεθνούς Δικαστηρίου σχετικά με τη διακήρυξη της ανεξαρτησίας του Κοσσυφοπεδίου.

¹ COM (2013) 66 final.

² COM(2014) 488 final.

³ COM(2015) 906 final, συνοδευόμενο από το SWD(2015) 706 final.

⁴ COM(2016) 276 final.

⁵ COM (2016) 277 final.

καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς, εκπληρώνοντας έτσι τα δύο τελευταία κριτήρια αξιολόγησης.

Μετά την κύρωση της συμφωνίας οριοθέτησης των συνόρων με το Μαυροβούνιο από το Κοινοβούλιο του Κοσσυφοπέδιου στις 21 Μαρτίου 2018, πραγματοποιήθηκε τεχνική αποστολή στο Κοσσυφοπέδιο από τις 3 έως τις 4 Μαΐου 2018 για την αξιολόγηση της προόδου όσον αφορά τα κριτήρια αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένου του κριτηρίου αξιολόγησης του ιστορικού επιδόσεων για το οργανωμένο έγκλημα υψηλού επιπέδου και τις υποθέσεις διαφθοράς. Πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις με τον Πρωθυπουργό, τον Υπουργό Δικαιοσύνης, τον Υπουργό Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης και τον Υπουργό Εσωτερικών, καθώς και με τους κύριους φορείς στον τομέα του κράτους δικαίου, συμπεριλαμβανομένου του Εισαγγελικού Συμβουλίου, του Δικαστικού Συμβουλίου και της Αστυνομίας του Κοσσυφοπέδιου. Η Επιτροπή ζήτησε επίσης πληροφορίες σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνουν οι αρχές του Κοσσυφοπέδιου για την άμβλυνση των μεταναστευτικών απειλών και των απειλών για την ασφάλεια. Τα πορίσματα της τεχνικής αποστολής, καθώς και οι λεπτομερείς επιτόπιες εργασίες και η επακόλουθη επικοινωνία με τις αρχές του Κοσσυφοπέδιου, αποτελούν τη βάση της συγκεκριμένης αξιολόγησης.

Από την έγκριση της τέταρτης έκθεσης προόδου, τον Μάιο του 2016, το Κοσσυφοπέδιο καταβάλλει συνεχώς προσπάθειες να ενισχύσει τις δεσμεύσεις του στο πλαίσιο των τεσσάρων τομέων του χάρτη πορείας για την ελευθέρωση των θεωρήσεων, ήτοι για την ασφάλεια των εγγράφων, τη διαχείριση των συνόρων και της μετανάστευσης, τη δημόσια τάξη και ασφάλεια, και τα θεμελιώδη δικαιώματα σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία. Βελτιώνοντας το νομικό του πλαίσιο, το Κοσσυφοπέδιο έχει εξακολουθήσει να διασφαλίζει υψηλό επίπεδο ακεραιότητας και ασφάλειας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Το Υπουργείο Εσωτερικών εξακολουθεί να εκδίδει αναγνώσιμα από μηχανή, βιομετρικά ταξιδιωτικά έγγραφα, σύμφωνα με τα πρότυπα του Διεθνούς Οργανισμού Πολιτικής Αεροπορίας (ΔΟΠΑ) και τα πρότυπα της ΕΕ για τα χαρακτηριστικά ασφαλείας και τη χρήση βιομετρικών στοιχείων στα ταξιδιωτικά έγγραφα. Όπως έχει ήδη αναφερθεί στην ετήσια έκθεση του 2018 για το Κοσσυφοπέδιο⁶, το Κοσσυφοπέδιο έχει εναρμονίσει περαιτέρω το νομοθετικό του πλαίσιο όσον αφορά τα σύνορα με το κεκτημένο της ΕΕ Η στρατηγική και το σχέδιο δράσης 2013-2018 για την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων (ΟΔΣ) συνάδουν με την έννοια που απέδωσε η ΕΕ το 2006 στην ΟΔΣ. Τον Ιούλιο του 2017 εγκρίθηκε αναθεωρημένο και επαναξιολογημένο σχέδιο δράσης ΟΔΣ. Η Μονάδα κοινής πληροφόρησης και ανάλυσης κινδύνων και απειλών του Εθνικού Κέντρου Διαχείρισης των Συνόρων συντάσσει μηνιαίες αξιολογήσεις κινδύνων με τις οποίες προσδιορίζονται απειλές που συναντώνται σε όλες τις περιοχές επιχειρήσεων, ενώ τονίζονται και τα αναγκαία μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την άμβλυνση των απειλών. Κοσσυφοπέδιο έχει εναρμονίσει επίσης τη νομοθεσία του όσον αφορά το άσυλο και τη μετανάστευση με το κεκτημένο της ΕΕ, ενώ έχει σημειώσει και σημαντική περαιτέρω πρόοδο όσον αφορά τη βελτίωση της συνεργασίας με τα κράτη μέλη για την επανεισδοχή και την επιστροφή. Οι αρχές επιβολής του νόμου συνεχίζουν την εξειδίκευσή τους για την αντιμετώπιση του οργανωμένου εγκλήματος, της εμπορίας ανθρώπων, της διακίνησης ναρκωτικών και της τρομοκρατίας. Οι αστυνομικές δυνάμεις είναι καλά εκπαιδευμένες και έχουν την ικανότητα να καταπολεμήσουν το οργανωμένο έγκλημα, μεταξύ άλλων, μέσω ειδικευμένων μονάδων. Το νομικό πλαίσιο του Κοσσυφοπέδιου συνάδει με το κεκτημένο της ΕΕ και τα διεθνή μέσα για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, μεταξύ άλλων όσον αφορά τη νομοθεσία που ποινικοποιεί το φαινόμενο των αλλοδαπών τρομοκρατών μαχητών. Το Κοσσυφοπέδιο έχει εντείνει τις προσπάθειές του για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, μεταξύ άλλων, με μέτρα για την πρόληψη του βίαιου

⁶ SWD (2018) 156 final.

εξτρεμισμού και της συμμετοχής εγχώριων τρομοκρατών μαχητών σε συγκρούσεις στο εξωτερικό. Εν προκειμένω, επιτυχημένο παράδειγμα αποτελεί η σύλληψη αρκετών ατόμων ως υπόπτων για τρομοκρατία, όπου οι αρχές του Κοσσυφοπεδίου συνεργάστηκαν με αρχές επιβολής του νόμου από την Αλβανία και την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας. Επιτυχημένα παραδείγματα συνεργασίας στον τομέα της επιβολής του νόμου έχουν επίσης παρατηρηθεί στον τομέα του οργανωμένου εγκλήματος, μεταξύ άλλων με πολλά κράτη μέλη και την Ευρώπη. Για παράδειγμα, οι αρχές επιβολής του νόμου συνεργάστηκαν στις 21 Μαρτίου 2018 για τη σύλληψη διακινητών μεταναστών που δραστηριοποιούνται στα Δυτικά Βαλκάνια. Η Σλοβενία, το Κοσσυφοπέδιο, η αποστολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την επιβολή του κράτους δικαίου στο Κοσσυφοπέδιο (EULEX) και η Ευρώπη συνέλαβαν τα άτομα στο πλαίσιο διασυνοριακής επιχείρησης για την εξάρθρωση μιας ομάδας οργανωμένου εγκλήματος που είχε τη βάση της στην περιοχή.

Με την παρούσα επικαιροποίηση της τέταρτης έκθεσης προόδου, η Επιτροπή επιβεβαιώνει ότι πληρούνται όλα τα κριτήρια αξιολόγησης που ορίζονται στον χάρτη πορείας για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων.

II. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. Συμφωνία οριοθέτησης των συνόρων με το Μαυροβούνιο

Στις 21 Μαρτίου 2018, έπειτα από περισσότερο από δύο έτη εγχώριων πολιτικών συζητήσεων, το Κοινοβούλιο του Κοσσυφοπεδίου κύρωσε τη συμφωνία για την οριοθέτηση των συνόρων (BDA), η οποία είχε υπογραφεί με το Μαυροβούνιο τον Αύγουστο του 2015, εκπληρώνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο ένα από τα δύο εκκρεμή κριτήρια αξιολόγησης για την ελευθέρωση του καθεστώτος θεωρήσεων. **Η κύρωση αποτέλεσε σημαντική πρόοδο, όπως τονίστηκε στην έκθεση του 2018 για το Κοσσυφοπέδιο.**

2. Πρόσδος όσον αφορά το κριτήριο αξιολόγησης του ιστορικού επιδόσεων για την καταπολέμηση της διαφθοράς και το οργανωμένο έγκλημα υψηλού επιπέδου

Το τελευταίο εκκρεμές κριτήριο αξιολόγησης του χάρτη πορείας για την ελευθέρωση των θεωρήσεων καλεί το Κοσσυφοπέδιο να ενισχύσει το ιστορικό επιδόσεών του όσον αφορά τις έρευνες και τις τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις σε υποθέσεις σχετικές με το οργανωμένο έγκλημα και τη διαφθορά. Το Κοσσυφοπέδιο έχει θεσπίσει ένα ισχυρό νομικό και επιχειρησιακό πλαίσιο για την καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος, καθώς και την αντιμετώπιση των μεταναστευτικών κινδύνων και των κινδύνων για την ασφάλεια. Το γεγονός αυτό έχει επιβεβαιωθεί σε όλες τις ετήσιες εκθέσεις της Επιτροπής, ενώ ταυτόχρονα έχει υπογραμμιστεί ότι εξακολουθούν να υπάρχουν ορισμένες προκλήσεις, πιο πρόσφατα στην έκθεση του 2018 για το Κοσσυφοπέδιο⁷. Η πρόσδος όσον αφορά τις στοχευμένες υποθέσεις υψηλού επιπέδου στο ιστορικό επιδόσεων αποτελεί ένα στιγμιότυπο της συνολικής προόδου που έχει σημειωθεί όσον αφορά το πλαίσιο καταπολέμησης της διαφθοράς στο Κοσσυφοπέδιο, ενώ προσφέρει πληροφορίες για τον τρόπο αντιμετώπισης του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς υψηλού επιπέδου από τις αρχές.

2.1 Δημιουργία και ανάπτυξη του ιστορικού επιδόσεων

Οι αρχές του Κοσσυφοπεδίου προχώρησαν σε ουσιαστικά προπαρασκευαστικά βήματα προκειμένου να εκπληρώσουν τις απαιτήσεις του εν λόγω κριτηρίου αξιολόγησης.

⁷ SWD (2018) 156 final.

Πρώτον, έχει αναπτυχθεί ένα σύνολο κριτηρίων που καθοδηγούν την επιλογή των σχετικών υποθέσεων που θα πρέπει να συμπεριληφθούν στο ιστορικό επιδόσεων. Τα εν λόγω κριτήρια, που καθορίζονται στις «Τυποποιημένες διαδικασίες λειτουργίας για την επιλογή των στόχων των σοβαρών εγκλημάτων και της διοργανικής συνεργασίας», εγκρίθηκαν στις 18 Ιουλίου 2014 από το Εισαγγελικό Συμβούλιο του Κοσσυφοπεδίου. Οι τυποποιημένες διαδικασίες λειτουργίας καθορίζουν τα κριτήρια που πρέπει να πληροί μια υπόθεση προκειμένου να προστεθεί στο ιστορικό επιδόσεων, όπως, μεταξύ άλλων: η σοβαρότητα του αδικήματος και η αξία της ζημίας που προκλήθηκε, το οργανωτικό επίπεδο της εμπλεκόμενης εγκληματικής ομάδας, η ανάγκη συντονισμού των ενεργειών έρευνας, η ανάγκη διαχείρισης πόρων κατά τη διάρκεια της έρευνας κ.λπ. (άρθρο 2 των τυποποιημένων διαδικασιών λειτουργίας). Το γεγονός αυτό επιτρέπει στο ιστορικό επιδόσεων να επικεντρωθεί μόνο στις υποθέσεις που θεωρούνται πιο σοβαρές και συναφείς. Επιπλέον, με βάση την απόφαση του Δικαστικού Συμβουλίου του Κοσσυφοπεδίου (KJC), της 30ής Δεκεμβρίου 2015, οι επιλεγμένες υποθέσεις που αφορούν τη διαφθορά και το οργανωμένο έγκλημα θα πρέπει να έχουν επίσης απόλυτη προτεραιότητα στα δικαστήρια. Οι πρόεδροι των δικαστηρίων υποχρεώθηκαν να αναθέτουν ταχέως τις υποθέσεις αυτού του είδους σε δικαστές για επιμέρους υποθέσεις οι οποίοι πρέπει να ενεργούν άμεσα επ' αυτών. Οι πρόεδροι των δικαστηρίων υποχρεώθηκαν επίσης να υποβάλλουν σε μηνιαία βάση έκθεση στο Δικαστικό Συμβούλιο του Κοσσυφοπεδίου σχετικά με την πρόοδο των εν λόγω υποθέσεων.

Επιπλέον, συστάθηκε διεπιστημονική ομάδα για τον αποτελεσματικό συντονισμό του χειρισμού των επιλεγμένων στοχευμένων υποθέσεων. Η ομάδα περιλαμβάνει μέλη της εισαγγελίας, του δικαστικού σώματος, της αστυνομίας, των τελωνείων, των φορολογικών αρχών, της μονάδας χρηματοοικονομικών πληροφοριών, της υπηρεσίας διαχείρισης κατασχεθέντων και δεσμευθέντων περιουσιακών στοιχείων, των σωφρονιστικών υπηρεσιών. Ο επικεφαλής της Ειδικής Εισαγγελίας του Κοσσυφοπεδίου (SPRK) αποτελεί τον συντονιστή της ομάδας.

Προκειμένου να αποτιμηθεί η πρόοδος όσον αφορά τη συγκεκριμένη εκκρεμούσα απαίτηση, το Κοσσυφοπέδιο θέσπισε το 2015 έναν προηγμένο μηχανισμό ΤΠ παρακολούθησης, ο οποίος επιτρέπει τον συντονισμό και την παρακολούθηση των επιλεγμένων υποθέσεων διαφθοράς και οργανωμένου εγκλήματος σε όλα τα στάδια της ποινικής διαδικασίας. Το εν λόγω εξελιγμένο σύστημα ΤΠ διαχείρισης, στο οποίο έχουν πρόσβαση όλα τα μέλη της πολυτομεακής ομάδας σε πραγματικό χρόνο, υποχρεώνει όλους τους συμμετέχοντες στη διαδικασία, από την αστυνομία έως τους εισαγγελέες και τους δικαστές, να συμπληρώνουν πληροφορίες σχετικά με το στάδιο των διαδικασιών στις οποίες εμπλέκονται.

2.2 Πρόοδος όσον αφορά το ιστορικό επιδόσεων

Η εκτίμηση του κριτηρίου αξιολόγησης σχετικά με το ιστορικό επιδόσεων όσον αφορά τις υποθέσεις διαφθοράς και οργανωμένου εγκλήματος υψηλού επιπέδου επικεντρώνεται στις επιλεγμένες στοχευμένες υποθέσεις που περιέχονται στο ιστορικό επιδόσεων. Η πρόοδος αποτιμάται με βάση τον αριθμό υποθέσεων που προχωρούν σε ολόκληρη την αλυσίδα της ποινικής διαδικασίας (έρευνα - δίωξη - πρωτοβάθμιο δικαστήριο - δευτεροβάθμιο δικαστήριο - τελεσίδικη απόφαση). Η πρόοδος αποδεικνύεται επίσης από την αξία των δεσμευθέντων περιουσιακών στοιχείων σε προκαταρκτικό και τελικό στάδιο, η οποία καταδεικνύει περαιτέρω την αποφασιστικότητα του Κοσσυφοπεδίου για την αντιμετώπιση των οικονομικών πτυχών της σοβαρής εγκληματικότητας.

Αρχικά, τον Μάιο του 2016, η πολυτομεακή ομάδα στόχευσε 31 υποθέσεις. Με βάση τις τυποποιημένες διαδικασίες λειτουργίας που περιγράφηκαν ανωτέρω, προστέθηκαν επιπλέον υποθέσεις, με αποτέλεσμα να ανέλθουν συνολικά σε 42 στις 6 Ιουνίου 2018. Ως εκ τούτου, οι

αρχές έχουν σημειώσει πρόοδο όσον αφορά τον εντοπισμό, τη διερεύνηση και τη δίωξη επιπλέον υποθέσεων διαφθοράς και οργανωμένου εγκλήματος υψηλού επιπέδου εντός των σαφών ορίων που καθορίζονται από την πολυτομεακή ομάδα.

Από τις 42 υποθέσεις έχουν απαγγελθεί κατηγορίες σε 33 υποθέσεις, διεξάγονται έρευνες σε 5 υποθέσεις και 4 υποθέσεις έχουν απορριφθεί κατά την προδικαστική φάση. Από τις 33 υποθέσεις, 23 υποθέσεις αφορούν τη διαφθορά (με 145 κατηγορούμενους) και 10 υποθέσεις αφορούν το οργανωμένο έγκλημα (με 151 κατηγορούμενους). Συνολικά, οι στοχευμένες υποθέσεις αφορούν υψηλά ιστάμενους εναγομένους. Μεταξύ των κατηγορουμένων περιλαμβάνονται, παραδείγματος χάριν: δύο υπουργοί, ο προϊστάμενος του φορέα αναθεώρησης δημοσίων συμβάσεων, τρεις γενικοί γραμματείς υπουργείων, τέσσερις δήμαρχοι, ένας πρώην πρόεδρος του Συνταγματικού Δικαστηρίου, ένας βουλευτής, ένας πρόεδρος του Δικαστηρίου και ένας εισαγγελέας του Τμήματος Σοβαρών Μορφών Εγκληματικότητας. **Η συνολική αξία των κατασχεθέντων περιουσιακών στοιχείων (ήτοι των περιουσιακών στοιχείων που έχουν δεσμευτεί προσωρινά, αλλά όχι τελεσίδικα) ανέρχεται σε 13 249 470 EUR.**

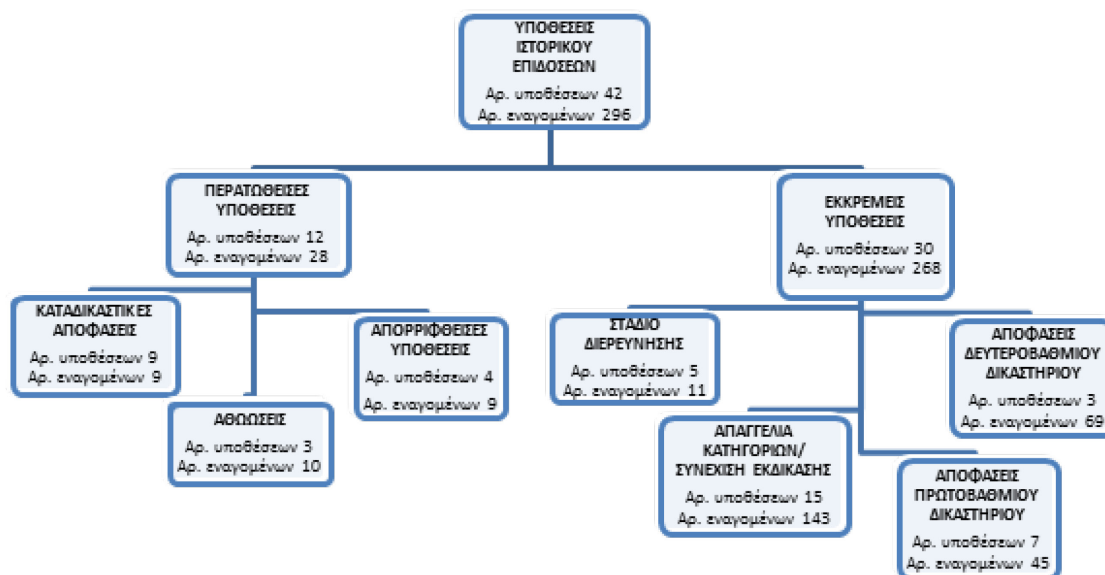
Από τις 42 υποθέσεις, 12 έχουν τελεσιδικήσει, οι οποίες είχαν όλες ως στόχο τη διαφθορά. Όπως απεικονίζεται στο σχήμα 1, 4 υποθέσεις έχουν απορριφθεί κατά το προδικαστικό στάδιο. **Για 8 υποθέσεις εκδόθηκε τελεσίδικη δικαστική απόφαση, εκ των οποίων 5 υποθέσεις κατέληξαν σε καταδικαστικές αποφάσεις και 3 υποθέσεις κατέληξαν σε αθωώσεις.**

Στις 5 υποθέσεις με τελεσίδικες καταδικαστικές αποφάσεις, 9 άτομα έχουν καταδικαστεί μετά την εξάντληση όλων των διαδικασιών προσφυγής. Μεταξύ των καταδικασθέντων συγκαταλέγονται ένας εισαγγελέας, ένας δήμαρχος, ένας δημόσιος συνήγορος ενός δήμου και ένας πρώην πρόεδρος του Συνταγματικού Δικαστηρίου/πρύτανης πανεπιστημίου. Μέχρι στιγμής δεν υπάρχουν τελεσίδικες δεσμεύσεις για αναφορά.

Επί του παρόντος, 30 υποθέσεις, στις οποίες εμπλέκονται 268 εναγόμενοι, βρίσκονται σε εξέλιξη σε διαφορετικά στάδια: 5 βρίσκονται στο στάδιο της έρευνας, 15 υποθέσεις εξετάζονται σε πρωτοβάθμιο δικαστήριο, για 7 υποθέσεις έχει εκδοθεί πρωτοβάθμια απόφαση και αναμένεται η άσκηση έφεσης και για 3 έχει εκδοθεί απόφαση σε δευτεροβάθμιο δικαστήριο και αναμένονται οι αποφάσεις του Ανώτατου Δικαστηρίου.

Με βάση τα διαθέσιμα δεδομένα, οι αρχές απαγγέλλουν κατηγορίες, κατά μέσο όρο, μετά από 18,5 μήνες διερεύνησης για υποθέσεις που περιλαμβάνονται στο ιστορικό επιδόσεων. Οι αποφάσεις πρώτου βαθμού εκδίδονται συνήθως μετά από 16 μήνες, ενώ οι αποφάσεις δεύτερου και τρίτου βαθμού (κατά περίπτωση) εκδίδονται μετά από 7 και 10 μήνες, αντίστοιχα. Για τις περατωθείσες υποθέσεις, χρειάζονται κατά μέσο όρο 33,3 μήνες για την έκδοση τελεσίδικης απόφασης. Με την επιφύλαξη της πολύπλοκης συσσώρευσης των ερευνών και της ανάγκης σεβασμού των δικαστικών εγγυήσεων, και μολονότι κάθε υπόθεση έχει τις πολύπλοκες ιδιαιτερότητές της, παρατηρείται σταθερή πρόοδος στην πορεία των υποθέσεων, καθώς προχωρούν στην «αλυσίδα της δικαιοσύνης» (δηλ. διερεύνηση - δίωξη - εκδίκαση - επιβολή κυρώσεων), παρά το γεγονός ότι ο ρυθμός μπορεί να βελτιωθεί περαιτέρω.

Πίνακας 1: Επισκόπηση των υποθέσεων στο ιστορικό επιδόσεων στα διάφορα στάδια κατά μήκος της αλυσίδας της δικαιοσύνης

2.3 Αξιολόγηση του ιστορικού επιδόσεων

Με βάση τις εργασίες που ανέλαβαν οι αρχές του Κοσσυφοπεδίου, τόσο όσον αφορά τη θεσμική και διοικητική οργάνωση του μηχανισμού ΤΠ παρακολούθησης όσο και την πολυτομεακή ομάδα συντονισμού, καθώς και όσον αφορά την πρόοδο των διαφόρων υποθέσεων κατά μήκος της αλυσίδας της δικαιοσύνης, μπορεί να παρατηρηθεί σταθερή πρόοδος. Οι αρχές έχουν δημιουργήσει ένα εξελιγμένο σύστημα ΤΠ σε συνδυασμό με σαφείς διαδικασίες και πρακτικές. Οι στοχευμένες υποθέσεις έχουν προχωρήσει με σεβασμό στη δικαστική ανεξαρτησία και τη δέουσα διαδικασία, με αποτέλεσμα να έχουν εκδοθεί ορισμένες τελεσίδικες καταδικαστικές αποφάσεις και να έχει αυξηθεί ο αριθμός των κατηγοριών που απαγγέλθηκαν και των διώξεων που ασκήθηκαν. Ο αριθμός των δεσμευθέντων περιουσιακών στοιχείων σε προκαταρκτικό στάδιο εξακολούθησε να αυξάνεται καθ' όλη τη διαδικασία.

Παρά το γεγονός ότι εξακολουθεί να υπάρχει περιθώριο για συνεχή βελτίωση, για την οποία έχει δεσμευτεί το Κοσσυφοπέδιο, η Επιτροπή μπορεί πλέον να επιβεβαιώσει ότι οι αρχές έχουν καθιερώσει και ενισχύσει το ιστορικό επιδόσεων των ερευνών και των τελεσίδικων δικαστικών αποφάσεων σε υποθέσεις που αφορούν το οργανωμένο έγκλημα και τη διαφθορά, πληρώντας συνεπώς το κριτήριο αξιολόγησης.

III. ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΚΡΑΤΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥ

Μολονότι το Κοσσυφοπέδιο έχει επιτύχει αποτελέσματα σύμφωνα με το ιστορικό επιδόσεων, είναι σημαντικό αυτά να τοποθετηθούν σε ένα ευρύτερο πλαίσιο. Το Κοσσυφοπέδιο έχει δημιουργήσει ένα ισχυρό νομικό, θεσμικό και δικαστικό πλαίσιο για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς, ακόμη και αν εξακολουθούν να παρουσιάζονται προκλήσεις. Επιπλέον, στο Κοσσυφοπέδιο βρίσκεται σε εξέλιξη μια σύνθετη διαδικασία νομοθετικής μεταρρύθμισης, η οποία θα διευκολύνει το έργο των αρχών που ασχολούνται με την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς και θα οδηγήσει σε καλύτερα αποτελέσματα.

Εκτός από τις υποθέσεις που περιλαμβάνονται στο σύστημα του ιστορικού επιδόσεων, οι αρχές του Κοσσυφοπεδίου χειρίζονται πολλές ακόμη υποθέσεις διαφθοράς και οργανωμένου εγκλήματος. Στις εν λόγω υποθέσεις περιλαμβάνονται υποθέσεις για τις οποίες η EULEX έχει ασκήσει διώξεις και έχει αποφανθεί στο παρελθόν. Λόγω της παραίτησης της αποστολής από τις εκτελεστικές της αρμοδιότητες, οι υποθέσεις που δεν θα ήταν δυνατό να περατωθούν στο πλαίσιο της τρέχουσας εντολής, παραπέμπονται σταδιακά στο τοπικό δικαστικό σώμα. Η διαδικασία παραπομπής βρίσκεται σε εξέλιξη. Υπάρχουν 45 παραπεμφθείσες υποθέσεις στους τομείς της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος. Η νέα εντολή της EULEX περιλαμβάνει την παρακολούθηση των υποθέσεων που παραπέμπονται στις τοπικές αρχές. Η ΕΕ θα διαθέτει επομένως την εντολή και τους πόρους για την στενή και σθεναρή παρακολούθηση της προόδου, παράλληλα με τις τακτικές ενημερώσεις από τις τοπικές αρχές.

Νομοθετικές εξελίξεις

Το Κοσσυφοπέδιο έχει θεσπίσει ήδη πολλούς σημαντικούς νόμους, ενώ αρκετοί ακόμη νόμοι βρίσκονται σε προπαρασκευαστικό στάδιο. Στόχος τους είναι η περαιτέρω ενίσχυση του νομικού πλαισίου για την καταπολέμηση της διαφθοράς και του οργανωμένου εγκλήματος. Προς την κατεύθυνση αυτή, στις 30 Μαρτίου 2018, ψηφίστηκαν δύο σημαντικοί νόμοι από το Κοινοβούλιο:

- **Ο νόμος για την πρόληψη της σύγκρουσης συμφερόντων κατά την άσκηση δημόσιου λειτουργήματος**, ο οποίος ορίζει σαφώς τους ρόλους και τις επιτρεπόμενες δραστηριότητες των δημοσίων υπαλλήλων για την αποφυγή της κατάχρησης εξουσίας και της σύγκρουσης συμφερόντων. Αποσκοπεί στη διασφάλιση της διαφάνειας και της κανονικότητας των διαδικασιών στη δημόσια διοίκηση οι οποίες στο παρελθόν ήταν ιδιαίτερα επιρρεπείς στη διαφθορά και
- **Ο νόμος για τη γενική εισαγγελία**, ο οποίος προβλέπει επιπλέον αξιοκρατικές προσλήψεις νέων εισαγγελέων στην Ειδική Εισαγγελία του Κοσσυφοπεδίου, οι οποίοι θα είναι υπεύθυνοι για την άσκηση διώξεων στις περισσότερες υποθέσεις οργανωμένου εγκλήματος και διαφθοράς υψηλού επιπέδου. Η αύξηση του αριθμού των εισαγγελέων με ισχυρά κίνητρα θα βελτιώσει σημαντικά το έργο του εν λόγω θεσμού, που έως τώρα ήταν υποστελεχωμένος. Έχουν δημοσιευτεί οι κενές θέσεις για τον πρώτο γύρο των επιπλέον εισαγγελέων που πρόκειται να προσληφθούν.

Ορισμένες βασικές νομοθετικές πράξεις βρίσκονται επί του παρόντος σε προχωρημένο στάδιο προετοιμασίας στην κυβέρνηση ή βρίσκονται ήδη υπό συζήτηση στο Κοινοβούλιο. Περιλαμβάνουν κυρίως:

- Τον αναθεωρημένο **ποινικό κώδικα (ΠΚ)**, ο οποίος εγκρίθηκε από την κυβέρνηση τον Απρίλιο του 2018 και επί του παρόντος βρίσκεται υπό συζήτηση στο

Κοινοβούλιο, καθώς και τον αναθεωρημένο **κώδικα ποινικής δικονομίας** (ΚΠΔ), ο οποίος βρίσκεται σε προπαρασκευαστικό στάδιο. Και οι δύο αναθεωρημένοι κώδικες θα περιλαμβάνουν σημαντικές αλλαγές, μεταξύ άλλων, παράταση των προθεσμιών ερευνών και εκτεταμένες διατάξεις για τις δεσμεύσεις, καθώς και διατάξεις για τη θέση σε διαθεσιμότητα (ΚΠΔ) και την απόλυση (ΠΚ), αντίστοιχα, δημοσίων υπαλλήλων στους οποίους απαγγέλθηκαν κατηγορίες και καταδικάστηκαν για διαφθορά. Η τελευταία αλλαγή αποτελεί βασική απαίτηση του ευρωπαϊκού θεματολογίου μεταρρυθμίσεων, ενός καταλόγου των μεταρρυθμίσεων προτεραιότητας στις οποίες δεσμεύτηκε να προβεί το Κοσσυφοπέδιο, προκειμένου να προωθήσει την εφαρμογή της συμφωνίας σταθεροποίησης και σύνδεσης με την ΕΕ.

- Η κυβέρνηση του Κοσσυφοπεδίου έχει προωθήσει επίσης νέα δέσμη νόμων για την καταπολέμηση της διαφθοράς, η οποία αποτελείται από τέσσερα βασικά νομοσχέδια: το σχέδιο νόμου για την υπηρεσία καταπολέμησης της διαφθοράς, το σχέδιο νόμου περί δήλωσης περιουσιακών στοιχείων. Το σχέδιο νόμου για τις εκτεταμένες εξουσίες δέσμευσης θα βασίζεται πλήρως στην ισχύουσα οδηγία της ΕΕ και θα έχει ως στόχο να δώσει στους εισαγγελείς ένα ισχυρό και αποτελεσματικό εργαλείο για να στερούν παράνομο πλούτο από τους εγκληματίες. Με το σχέδιο νόμου για τους μάρτυρες δημοσίου συμφέροντος δημιουργούνται συγκεκριμένοι μηχανισμοί που αποσκοπούν στην προστασία των μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, στηρίζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο την καταπολέμηση της διαφθοράς. Τόσο το σχέδιο νόμου για τους μάρτυρες δημοσίου συμφέροντος όσο και το σχέδιο νόμου περί εκτεταμένων εξουσιών δέσμευσης εγκρίθηκαν από την κυβέρνηση και διαβιβάστηκαν στο Κοινοβούλιο στις 12 Ιουνίου 2018. Οι εργασίες για τα άλλα δύο σχέδια νόμων βρίσκονται σε εξέλιξη.

Τον Μάρτιο του 2018, η κυβέρνηση ενέκρινε τη νέα ολοκληρωμένη στρατηγική και το σχέδιο δράσης για την καταπολέμηση της διαφθοράς 2018-2020.

Κατά τη διάρκεια του 2017, οι **Σέρβοι δικαστές και εισαγγελείς του Κοσσυφοπεδίου και το οικείο υποστηρικτικό προσωπικό** σε ολόκληρο το Κοσσυφοπέδιο ενσωματώθηκαν στο ενοποιημένο δικαστικό σύστημα του Κοσσυφοπεδίου, σύμφωνα με τη συμφωνία δικαιοσύνης του 2015 που διευκόλυνε η ΕΕ. Το εν λόγω επίτευγμα θα έχει θετικό αντίκτυπο στη συνεπή εφαρμογή του νόμου σε ολόκληρο το Κοσσυφοπέδιο.

IV. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΕΥΡΥΤΕΡΩΝ ΚΙΝΔΥΝΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

Μια βασική προϋπόθεση της διαδικασίας ελευθέρωσης του καθεστώτος θεωρήσεων είναι η διασφάλιση ενός καλά διαχειριζόμενου και σταθερού περιβάλλοντος μετανάστευσης και ασφάλειας.

Κατάσταση μετανάστευσης

Όσον αφορά την κατάσταση της μετανάστευσης, το Κοσσυφοπέδιο έχει, έως τώρα, παραμένει εκτός των κύριων μεταναστευτικών ροών κατά μήκος της διαδρομής των Δυτικών Βαλκανίων. Έχει παρατηρηθεί ότι μικρός αριθμός μεταναστών από την πρώτη Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και την Αλβανία συνεχίζουν το ταξίδι τους μέσω του Κοσσυφοπεδίου, εισερχόμενοι κατόπιν στη Σερβία, στην περιοχή του Novi Pazar. Επιπλέον, παρατηρούνται σημαντικοί αριθμοί εισερχόμενων Ιρανών πολιτών στα Δυτικά Βαλκάνια, οι οποίοι γενικά έρχονται χωρίς θεώρηση από τη Σερβία, στην οποία φτάνουν αεροπορικώς.

Ο αριθμός των αιτούντων άσυλο που έρχονται στο Κοσσυφοπέδιο παραμένει σταθερός και χαμηλός, παρά το γεγονός ότι αυξήθηκε ελαφρώς από τον Ιανουάριο έως τον Μάιο του 2018 (με 86 καταγεγραμμένες περιπτώσεις, οι οποίες περιλαμβάνουν 36 περιπτώσεις Τούρκων πολιτών με κανονικές άδειες που ζήτησαν άσυλο στο Κοσσυφοπέδιο). Οι περισσότεροι μετανάστες χρησιμοποιούν το Κοσσυφοπέδιο για σύντομες ενδιάμεσες στάσεις πριν προχωρήσουν στα ταξίδια τους, ενδεχομένως με τη βοήθεια δικτύων παράνομης διακίνησης.

Ο αριθμός αιτημάτων ασύλου στο Κοσσυφοπέδιο μειώθηκε, από 307 το 2016 σε 147 το 2017. Τα περισσότερα αιτήματα ασύλου αναστέλλονται, καθώς οι αιτούντες άσυλο εξαφανίζονται χωρίς να ολοκληρώσουν τη διαδικασία. Το 2017, 2 αιτούντες άσυλο έλαβαν επικουρική προστασία. Με βάση την ιθαγένεια: ο μεγαλύτερος αριθμός αιτούντων άσυλο προέρχεται από το Αφγανιστάν (44 άτομα ή 35,8 %), ακολουθούν η Συρία (23 άτομα ή 18,7 %), η Λιβύη (16 άτομα ή 13 %), η Αλγερία (14 άτομα ή 11,4 %), το Πακιστάν (11 άτομα ή 8,9 %) και άλλες χώρες προέλευσης (15 άτομα ή 12,2 %).

Στον τομέα της διαχείρισης της μετανάστευσης, το νομικό πλαίσιο στο Κοσσυφοπέδιο συνάδει, σε γενικές γραμμές, με τη νομοθεσία της ΕΕ. Το νομικό πλαίσιο στον συγκεκριμένο τομέα περιλαμβάνει τον νόμο για την επανεισδοχή, τον νόμο περί ιθαγένειας, τον νόμο περί αλλοδαπών, τον νόμο για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και την προστασία των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων και τον νόμο περί ασύλου, καθώς και το παράγωγο δίκαιο που απορρέει από τους εν λόγω νόμους (βλ. παράρτημα 1 για περαιτέρω πληροφορίες). Προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι μεταναστευτικοί κίνδυνοι, το Κοσσυφοπέδιο θα πρέπει να εναρμονίσει περαιτέρω την πολιτική του για τις θεωρήσεις με το κεκτημένο της ΕΕ.

Το Κοσσυφοπέδιο έχει ιδρύσει επίσης την Κυβερνητική Αρχή για τη Μετανάστευση, ως φορέα διοργανικής συνεργασίας που είναι υπεύθυνος για την παρακολούθηση των μεταναστευτικών ροών και τη διατύπωση συστάσεων πολιτικής που βασίζονται σε αποδεικτικά στοιχεία προς τα αρμόδια θεσμικά όργανα και τους φορείς λήψης αποφάσεων σχετικά με τη διαχείριση της μετανάστευσης. Ο εν λόγω φορέας έχει καταρτίσει μέχρι στιγμής 5 προφίλ μετανάστευσης, ενώ, επί του παρόντος, εκπονεί το γενικό προφίλ μετανάστευσης με βάση τα δεδομένα από το 2017, καθώς και το εκτεταμένο προφίλ μετανάστευσης που θα χρησιμεύσει επιπλέον ως βασικό έγγραφο για τον σχεδιασμό της στρατηγικής για τη μετανάστευση κατά την περίοδο 2019-2024.

Στην έκθεση του 2018 για το Κοσσυφοπέδιο αναγνωρίζεται ότι σημειώθηκε πρόοδος στη διαχείριση της νομότυπης και παράτυπης μετανάστευσης. Το 2018, το Κοσσυφοπέδιο τροποποίησε και ενέκρινε το νομικό του πλαίσιο για τη μετανάστευση, όπως τον νόμο περί ασύλου, τον νόμο περί αλλοδαπών και τον νόμο για την τροποποίηση του νόμου για τον έλεγχο και την επιτήρηση των κρατικών συνόρων, σύμφωνα με τις πρόσφατα τροποποιημένες οδηγίες της ΕΕ στον τομέα του ασύλου, της μετανάστευσης και του κώδικα συνόρων Σένγκεν. Συνολικά, οι τρεις νόμοι διασφαλίζουν την περαιτέρω εναρμόνιση με το κεκτημένο της ΕΕ και ενισχύουν τη διαχείριση της μετανάστευσης στο Κοσσυφοπέδιο. (βλ. παράρτημα 1 για περαιτέρω πληροφορίες).

Επιπλέον, τα θεσμικά όργανα του Κοσσυφοπεδίου έχουν προετοιμαστεί κατάλληλα για την περίπτωση αλλαγής των οδών μετανάστευσης. Ως εκ τούτου, το σχέδιο έκτακτης ανάγκης για τη διαχείριση της δυνητικής εισροής προσφύγων και μεταναστών καταρτίστηκε το 2015 και επικαιροποιήθηκε το 2017, ορίστηκε ο συντονιστής για τη διαχείριση της εν λόγω εισροής και συστάθηκε η ομάδα διαχείρισης της κατάστασης. Στόχος του εν λόγω σχεδίου είναι η διαχείριση της δυνητικής ροής προσφύγων και μεταναστών: καθορίζει τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των θεσμικών οργάνων και των οργανισμών,

περιγράφει την τρέχουσα κατάσταση μετανάστευσης, αποσαφηνίζει τις διαδικασίες καταχώρισης και λαμβάνει υπόψη θέματα όπως οι βασικές ανάγκες, τα καταλύματα, η ασφάλεια, η υγεία και η εκπαίδευση των προσφύγων και των μεταναστών. Τα θεσμικά όργανα του Κοσσυφοπέδιου έχουν καταρτίσει το εν λόγω σχέδιο σε στενή συνεργασία με τοπικούς και διεθνείς οργανισμούς.

Συνεργασία για τη μετανάστευση

Όσον αφορά τη συνεργασία σε θέματα μετανάστευσης, το Κοσσυφοπέδιο έχει εξακολουθήσει να διαπραγματεύεται συμφωνίες επανεισδοχής με τα κράτη μέλη της ΕΕ, τις κυριότερες χώρες διέλευσης και τις χώρες προέλευσης παράτυπων μεταναστών. Μέχρι στιγμής, το Κοσσυφοπέδιο έχει υπογράψει 22 συμφωνίες (με 24 χώρες, μεταξύ των οποίων 18 κράτη μέλη, 2 συνδεδεμένα κράτη, 3 χώρες των Δυτικών Βαλκανίων - Αλβανία, πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και Μαυροβούνιο - και η Τουρκία). Επιπλέον, το Κοσσυφοπέδιο έχει προτείνει την έναρξη διαπραγματεύσεων για συμφωνία επανεισδοχής σε έξι επιπλέον κράτη μέλη της ΕΕ: Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Λιθουανία, Λετονία, Πολωνία και Πορτογαλία. Αιτήσεις εστάλησαν επίσης στο Αφγανιστάν, στην Ακτή του Ελεφαντοστού και στο Πακιστάν (βλ. παράρτημα 2). **Συνολικά, οι ισχύουσες συμφωνίες επανεισδοχής εφαρμόζονται ομαλά. Δεν παρουσιάζονται σοβαρές επιπλοκές στις διαδικασίες επανεισδοχής, ενώ οι αρχές του Κοσσυφοπέδιου διεκπεραιώνουν έγκαιρα και αποτελεσματικά τις αιτήσεις επανεισδοχής σε στενή συνεργασία με τα υπογράφοντα μέρη των συμφωνιών.**

Στις 25 Μαΐου 2016, το Κοσσυφοπέδιο υπέγραψε συμφωνία συνεργασίας με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής. Η συμφωνία συνεργασίας προβλέπει την ανταλλαγή πληροφοριών, κοινές επιχειρήσεις, κατάρτιση, καθώς και έρευνα και ανάπτυξη. Η συνοριακή αστυνομία του Κοσσυφοπέδιου ανταλλάσσει δεδομένα τακτικά, σε εβδομαδιαία, μηνιαία, εξαμηνιαία και ετήσια βάση, με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής.

Μέτρα για την πρόληψη πιθανών καταχρήσεων του καθεστώτος απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης

Μετά από μια μεγάλη ροή πληθυσμού που εγκατέλειψε το Κοσσυφοπέδιο μέσω παράτυπων οδών κατά το δεύτερο εξάμηνο του 2014 και στις αρχές του 2015, τα θεσμικά όργανα του Κοσσυφοπέδιου, μεταξύ των οποίων ο Πρόεδρος, το Κοινοβούλιο, η κυβέρνηση και οι τοπικές αρχές, συνδύασαν τις προσπάθειές τους για την πρόληψη της παράτυπης μετανάστευσης.

Οι αρχές διοργάνωσαν εκστρατείες ευαισθητοποίησης με στόχο την πρόληψη της παράτυπης μετανάστευσης και θέσπισαν νέα νομοθεσία με στόχο την πρόληψη της παράτυπης μετανάστευσης με την άμβλυνση των οικονομικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι πολίτες, δεδομένου ότι ο σημαντικότερος παράγοντας της συγκεκριμένης μεγάλης ροής μεταναστών ήταν οι οικονομικές δυσκολίες, ενώ ενέτειναν τις προσπάθειες κατά της παράνομης διακίνησης μεταναστών (πραγματοποιήθηκαν 21 επιχειρήσεις, οι οποίες οδήγησαν σε 86 συλλήψεις). Εκτός από τα εν λόγω μέτρα, η αστυνομία του Κοσσυφοπέδιου αύξησε επίσης τον αριθμό των συστηματικών συνοριακών ελέγχων σε όλες τις εξόδους στα σημεία διέλευσης των συνόρων, σύμφωνα με τα θεμελιώδη δικαιώματα, με βάση την ανάλυση προφίλ των επιβατών, καθώς και αναλύσεις κινδύνου και εκθέσεις αξιολόγησης απειλών. Το Κοσσυφοπέδιο ενίσχυσε τη συνεργασία με τις σερβικές και τις ουγγρικές αρχές, καθώς και με άλλα κράτη μέλη της ΕΕ, για την πρόληψη της παράτυπης μετανάστευσης πολιτών του Κοσσυφοπέδιου, καθώς και υπηκόων τρίτων χωρών. Η

αστυνομία του Κοσσυφοπεδίου θα συνεχίσει να διεξάγει συστηματικούς ελέγχους κατά την έξοδο σε όλα τα σημεία διέλευσης των συνόρων (για να διαπιστώνεται η αιτιολόγηση των μέσων μετακίνησης) και θα εντείνει τη συνεργασία της με τις αρχές επιβολής του νόμου της ΕΕ για την ανταλλαγή πληροφοριών (σχετικά με την κατάχρηση του καθεστώτος μετακίνησης χωρίς θεωρήσεις και την καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών).

Ως απόρροια των εν λόγω προσπάθειών, ο αριθμός αιτήσεων ασύλου από πολίτες του Κοσσυφοπεδίου που έρχονται στην ΕΕ μειώθηκε σημαντικά, κατά 36 %, από 11 675 το 2016 σε 7 410, το 2017 και κατά 90 %, αν συγκριθούν τα δεδομένα του 2015 με αυτά του 2017 (72 480 το 2015). Σύμφωνα με τα διαθέσιμα δεδομένα από τον Ιανουάριο έως τον Μάρτιο του 2018 η προηγούμενη φθίνουσα τάση συνεχίζεται, με 1 580 αιτούντες άσυλο. Το ποσοστό επιστροφής αυξάνεται συνεχώς, από 38,1 % το 2014 σε 96,3 % το 2016. Το 2017 το ποσοστό επιστροφής μειώθηκε ελαφρώς, στο 85,9 %.

Επιπλέον, εν αναμονή της ελευθέρωσης των θεωρήσεων, **οι αρχές του Κοσσυφοπεδίου (Υπουργείο Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης, Υπουργείο Εσωτερικών και Αστυνομία του Κοσσυφοπεδίου) υλοποιούν, επί του παρόντος, περαιτέρω ολοκληρωμένες εκστρατείες ευαισθητοποίησης σε όλους τους δήμους του Κοσσυφοπεδίου με στόχο την ενημέρωση των πολιτών σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τα ταξίδια χωρίς υποχρέωση θεώρησης.**

Κατάσταση ασφάλειας

Η κατάσταση της ασφάλειας αναλύθηκε εκτενώς στο πλαίσιο της έκθεσης του 2018 για το Κοσσυφοπέδιο. Όσον αφορά το οργανωμένο έγκλημα, οι εξελίξεις αναλύθηκαν ανωτέρω. Όσον αφορά την εμπορία ανθρώπων, έχει τεθεί σε εφαρμογή η στρατηγική και το σχέδιο δράσης 2015-2019, με προτεραιότητα την πρόληψη της εμπορίας προσώπων, την προστασία και την στήριξη των θυμάτων και των μαρτύρων, τη διερεύνηση και τη δίωξη εγκλημάτων εμπορίας ανθρώπων και την προστασία των παιδιών. Η νομοθεσία είναι, σε γενικές γραμμές, εναρμονισμένη με την οδηγία της ΕΕ για την πρόληψη και την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και για την προστασία των θυμάτων, μολονότι η εφαρμογή θα μπορούσε να βελτιωθεί. Το Κοσσυφοπέδιο αποτελεί τόπο προέλευσης, διέλευσης και προορισμού θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, ιδίως για σεξουαλική εκμετάλλευση. Το 2017 εντοπίστηκαν 32 θύματα εμπορίας ανθρώπων, σε 25 από τα οποία παρασχέθηκε βοήθεια σε ανάλογα καταλύματα για την επανένταξη και την αποκατάσταση, ενώ 7 θύματα υποβλήθηκαν σε θεραπεία.

Σχετικά με την αστυνομική συνεργασία, όσον αφορά τις συμφωνίες συνεργασίας που υπογράφηκαν στον τομέα της διαχείρισης των συνόρων, το Κοσσυφοπέδιο έχει συνάψει 30 συμφωνίες με την Αλβανία, την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, το Μαυροβούνιο και τη Σερβία, μεταξύ άλλων, συμφωνίες για τη δημιουργία κοινών κέντρων αστυνομικής συνεργασίας με την Αλβανία και την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας, αντίστοιχα, καθώς και το πρωτόκολλο για την ίδρυση του τριμερούς κέντρου αστυνομίας στην Plava, μεταξύ Κοσσυφοπεδίου, Αλβανίας και Μαυροβουνίου. Η συνοριακή αστυνομία έχει διορίσει τα οικεία σημεία επαφής που είναι αρμόδια για τη διεθνή συνεργασία. Έχουν τεθεί σε ισχύ κοινές συμφωνίες περιπολίας με την Αλβανία, την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και το Μαυροβούνιο και οι εν λόγω δραστηριότητες διεξάγονται σε τακτική βάση. Τέλος, στις 25 Μαΐου 2016, το Υπουργείο Εσωτερικών υπέγραψε συμφωνία συνεργασίας με τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής για την καθιέρωση επιχειρησιακής συνεργασίας μεταξύ του οργανισμού και του υπουργείου.

Συνολικά, το Υπουργείο Εσωτερικών έχει συνάψει 30 συμφωνίες για την αστυνομική συνεργασία και 9 συμφωνίες επιχειρησιακής συνεργασίας με 18 χώρες, εκ των οποίων οι 3 είναι πολυμερείς. Επιπλέον, το Υπουργείο Εσωτερικών έχει υπογράψει 10 συμφωνίες συνεργασίας με την EULEX. (Βλ. παράρτημα 3 για επισκόπηση όλων των διεθνών συμφωνιών σχετικά με τη συνεργασία των αστυνομικών και συνοριακών αρχών).

Το Κοσσυφοπέδιο διαθέτει ολοκληρωμένο νομικό πλαίσιο που καλύπτει όλες τις εγκληματικές πτυχές που σχετίζονται με την τρομοκρατία. Το νομικό πλαίσιο του Κοσσυφοπεδίου συνάδει με το κεκτημένο της ΕΕ και τα διεθνή μέσα για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας. Στον Ποινικό Κώδικα του Κοσσυφοπεδίου υπάρχει σειρά άρθρων σχετικά με την τρομοκρατία και έχει τεθεί σε ισχύ ειδικός νόμος για την απαγόρευση της συμμετοχής σε ένοπλες συγκρούσεις εκτός του εδάφους του (ο οποίος εγκρίθηκε το 2015). Το Κοσσυφοπέδιο είναι επίσης μέλος της παγκόσμιας συμμαχίας κατά του ISIS.

Οι αρχές του Κοσσυφοπεδίου έχουν κάνει σαφή διάκριση μεταξύ δραστηριοτήτων για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας (ΚΤ) και την πρόληψη και αντιμετώπιση του βίαιου εξτρεμισμού (Π/ΑΒΕ). Οι αρχές εφαρμόζουν δύο ξεχωριστές στρατηγικές και σχέδια δράσης. Η στρατηγική Π/ΑΒΕ εγκρίθηκε το 2015 και θα ισχύσει έως το 2020. Η στρατηγική ΚΤ συνάδει με τη στρατηγική της ΕΕ για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας και θα ισχύσει από το 2018 έως το 2022. **Το Κοσσυφοπέδιο έχει εντείνει τις προσπάθειές του για την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, μεταξύ άλλων, λαμβάνοντας μέτρα για την πρόληψη του βίαιου εξτρεμισμού και της συμμετοχής εγχώριων τρομοκρατών μαχητών σε συγκρούσεις στο εξωτερικό.**

Ο αριθμός των πολιτών από το Κοσσυφοπέδιο που έχουν συμμετάσχει στις συγκρούσεις στη Συρία/το Ιράκ μειώνεται σταθερά (μεταξύ 2012-2016, εκτιμάται ότι 359 πολίτες του Κοσσυφοπεδίου —255 άνδρες, 49 γυναίκες και 55 παιδιά— αναχώρησαν για ζώνες συγκρούσεων στη Μέση Ανατολή ως αλλοδαποί τρομοκράτες μαχητές, με 41 επιπλέον γεννήσεις παιδιών στη ζώνη συγκρούσεων), ενώ το 2017 δεν αναφέρθηκαν νέες υποθέσεις. 133 πολίτες του Κοσσυφοπεδίου έχουν επιστρέψει, 74 απεβίωσαν και 195 παρέμειναν στη ζώνη συγκρούσεων (59 άνδρες, 41 γυναίκες και 95 παιδιά). **Τα θεσμικά όργανα επιβολής του νόμου και οι δικαστικοί φορείς του Κοσσυφοπεδίου εξακολουθούν να ανταποκρίνονται σθεναρά σε τρομοκρατικές απειλές.** Η αστυνομία έχει συλλάβει σημαντικό αριθμό ατόμων που συμμετείχαν σε τρομοκρατικές ομάδες οι οποίες εμπλέκονταν σε συγκρούσεις στο εξωτερικό ή που είχαν την πρόθεση να το πράξουν. Ένα επιτυχημένο παράδειγμα περιφερειακής συνεργασίας οδήγησε τον Νοέμβριο του 2016 στη σύλληψη 18 ατόμων υπόπτων για τρομοκρατία από την αστυνομία του Κοσσυφοπεδίου. Φέρονται να σχεδίαζαν να προβούν σε συντονισμένες τρομοκρατικές επιθέσεις στην Αλβανία, την πρώτην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας και το Κοσσυφοπέδιο.

Οι αρχές έχουν εκπονήσει στρατηγικό σχέδιο για την αντιμετώπιση του βίαιου εξτρεμισμού στις φυλακές, το οποίο εγκρίθηκε τον Φεβρουάριο του 2018. Παρά τις εν λόγω προσπάθειες, οι αρχές εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν την πρόκληση του βίαιου εξτρεμισμού και της ριζοσπαστικοποίησης. Το φαινόμενο αυτό τροφοδοτείται εν μέρει από τη χρηματοδότηση από ξένες οργανώσεις που κηρύσσουν εξτρεμιστικές ιδεολογίες. Ωστόσο, από το 2016, οι αρχές έχουν επιτύχει ένα σαφές ιστορικό επιδόσεων σε υποθέσεις που σχετίζονται με την τρομοκρατία (βλ. παράρτημα 4 για πλήρη περιγραφή των σημαντικότερων υποθέσεων και γεγονότων).

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Με την κύρωση της συμφωνίας οριοθέτησης των συνόρων με το Μαυροβούνιο στις 21 Μαρτίου 2018, καθώς και με την καθιέρωση και τη συνεχή ενίσχυση του ιστορικού επιδόσεων, η Επιτροπή επιβεβαιώνει ότι το Κοσσυφοπέδιο έχει εκπληρώσει τα δύο εκκρεμή κριτήρια αξιολόγησης. Η Επιτροπή επιβεβαιώνει επίσης ότι εξακολουθούν να πληρούνται όλα τα κριτήρια αξιολόγησης που προβλέπονται στον χάρτη πορείας για την ελευθέρωση των θεωρήσεων, τα οποία θεωρήθηκε ότι πληρώθηκαν το 2016. Ως εκ τούτου, συνιστά στο Συμβούλιο και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο να προχωρήσουν με την πρόταση της Επιτροπής, της 4ης Μαΐου 2016⁸.

Η συνεχής εφαρμογή όλων των απαιτήσεων που καθορίζονται στις τέσσερις ενότητες του χάρτη πορείας για την ελευθέρωση των θεωρήσεων από το Κοσσυφοπέδιο θα παρακολουθείται, αφού εγκριθεί η ελευθέρωση των θεωρήσεων, μέσω του πλαισίου **παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων για τον μηχανισμό αναστολής των θεωρήσεων** μέσω της **διαδικασίας σταθεροποίησης και σύνδεσης** και, αν είναι απαραίτητο, μέσω ad hoc μηχανισμών παρακολούθησης. Το Κοσσυφοπέδιο θα πρέπει να εξασφαλίσει την εφαρμογή αποτελεσματικών μέτρων για την πρόληψη πιθανών καταχρήσεων του καθεστώτος απαλλαγής από την υποχρέωση θεώρησης. Το Κοσσυφοπέδιο θα συνεχίσει να οργανώνει στοχευμένες εκστρατείες ενημέρωσης για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις όσον αφορά τα ταξίδια χωρίς υποχρέωση θεώρησης στον χώρο Σένγκεν, καθώς και των κανόνων που ρυθμίζουν την πρόσβαση στην αγορά εργασίας της ΕΕ.

Η Επιτροπή θα συνεχίσει να παρακολουθεί ενεργά την εξέλιξη του ιστορικού επιδόσεων για την καταπολέμηση του οργανωμένου εγκλήματος και της διαφθοράς, καθώς και τη συνεχή εκπλήρωση όλων των κριτηρίων αξιολόγησης.

⁸ COM (2016) 277.